

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai

A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2009 m. gegužės 29 d. Nr. 9-33
Vilnius

Audito metu mes vertinome Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2008 metų suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų duomenis, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams (toliau – valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas) per 2008 metus. Ministerija 2008 metų suvestines finansines ir kitas ataskaitas, Valstybės kontrolės gautas 2009 m. vasario 21 d., pateikė 2009 m. vasario 19 d. raštu Nr. 25.17.75-001 „Dėl 2008 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo suvestinio ataskaitų rinkinio“. Ministerijos vadovas yra atsakingas už suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų parengimą ir pateikimą, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą. Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie suvestines finansines ir kitas ataskaitas bei valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, kuriuose nustatyta, kad auditą turime planuoti ir atlikti taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Švietimo ir mokslo ministerijos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų parengimo ir pateikimo, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo vertinimus. Mes tikime, kad atliktas auditas suteikia pakankamą pagrindą mūsų nuomonei pareikšti.

– Negalime patvirtinti, kad iš 2008 m. ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų 1 150 810,7 tūkst. Lt faktinių išlaidų tikrai patirta 7 999,4 tūkst. Lt išlaidų vykdant pavedimus, nes ministerija negavo išlaidas patvirtinančių dokumentų (žr. ataskaitos 1.1 d., 5–6 psl.).

– Dėl netinkamos patirtų išlaidų, vykdant 10.05 programą, apskaitos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius negalime patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų kasinių ir faktinių kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 straipsnis) ir pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31 straipsnis) išlaidų (3 422,3 tūkst. Lt) teisingumo (žr. ataskaitos 1.1 d., 7–8 psl.).

– Ministerijai ir pavaldžioms įstaigoms apskaičius ateinančių metų išlaidas, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje kasinės išlaidos nurodytos 86,4 tūkst. Lt didesnės (žr. ataskaitos 2 d., 17–19 psl.).

– Dėl netinkamai vykdomos išlaidų apskaitos pavaldžiose įstaigose, negalime patvirtinti suvestinėje ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų 2 948,1 tūkst. Lt kasinių ir 9 362,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo (žr. ataskaitos 1.1 d., 7 psl.).

– Dėl netinkamos ministerijos ir pavaldžių įstaigų patirtų išlaidų apskaitos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos nurodytos klaidingai: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų 6 039,9 tūkst. Lt didesnės, asignavimų valdytojo lėšų, pervedamų nepavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti – 2 187,8 tūkst. Lt didesnės, komandiruočių – 165,3 tūkst. Lt didesnės, ilgalaikio turto einamojo remonto – 35,4 tūkst. Lt didesnės, apmokėjimo samdomiems ekspertams – 79 tūkst. Lt mažesnės, kitų paslaugų – 387,5 tūkst. Lt mažesnės, kitų straipsnių – 6084,7 tūkst. Lt mažesnės. Taip pat negalime patvirtinti suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų kai kurių išlaidų straipsnių (elektros energijos, ryšių paslaugų, transporto išlaikymo, spaudinių, kitų prekių, komandiruočių, ilgalaikio turto remonto, apmokėjimo ekspertams, kitų paslaugų) 2 136,5 tūkst. Lt kasinių ir 2 081,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo (žr. ataskaitos 1.1 d., 7–10 psl.).

– Dėl netinkamos išlaidų apskaitos pavaldžiose įstaigose (Vilniaus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“, Pajūrio ir Žeimelio žemės ūkio mokyklose, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinėje mokykloje, Kauno statybininkų mokykloje, Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje, Švietimo plėtotės centre, Jonavos politechnikos mokykloje) suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos 174,1 tūkst. Lt mažesnės (žr. ataskaitos 1.3 d., 12–13 psl.).

– Dėl netinkamai tvarkomos turto apskaitos ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse trumpalaikio turto (aktyvo 070 sąskaita) likutis nurodytas 787,8 tūkst. Lt didesnis, trumpalaikio turto fondo (pasyvo 260 sąskaita) likutis – 787,8 tūkst. Lt didesnis, ilgalaikio turto (aktyvo 01 sąskaita) likutis – 122,3 tūkst. Lt mažesnis, ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) likutis – 75,9 tūkst. Lt mažesnis, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) (pasyvo 02 sąskaita) – 17,7 tūkst. Lt didesnis, atsargų (aktyvo 06 sąskaita) – 653,0 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 6,5 tūkst. Lt didesnis. Tinkamai apskaičius ilgalaikį turta, balanse atitinkamai turėtų būti didesni ilgalaikio turto fondo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo likučiai (bendra suma 160,7 tūkst. Lt.) Tinkamai apskaičius atsargas (leidinius, knygas ir kt.), balanse atitinkamų finansavimo sąskaitų likučiai pasyve turi būti 659,6 tūkst. Lt didesni (žr. ataskaitos 1.2 d., 11–12 psl.).

– Dėl netinkamai apskaitytų ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) pateikta neteisinga ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo vertė, nusidėvėjimo (amortizacijos) likutis, turto likutinė vertė metų pabaigoje, o Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 4) neteisingi atsargų ir trumpalaikio turto likučiai metų pabaigoje (žr. ataskaitos 1.2 d., 11–12 psl.).

– Dėl netinkamos pajamų apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) lėšų, gautų už teikiamas paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) likutis 32 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – šia suma didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 252,8 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 32 tūkst. Lt didesnis, biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaita) – 49 tūkst. Lt didesnis, kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 5,8 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 94,3 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 2,5 tūkst. Lt didesnis, taip pat negalime patvirtinti dalies biudžetinių įstaigų pajamų likučio (pasyvo 400 sąskaita: 187 tūkst. Lt dalis iš 4 309,1 tūkst. Lt visos sumos) teisingumo (žr. ataskaitos 1.3 d., 12–13 psl.).

– Dėl netinkamos piniginių lėšų apskaitos pavaldžiose įstaigose, ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse biudžetinių lėšų (aktyvo 100 sąskaita) likutis 26,3 tūkst. Lt mažesnis, pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) – 182,6 tūkst. Lt mažesnis, lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) – 125,4 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 236,1 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 26,3 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 55,9 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 64 tūkst. Lt mažesnis (žr. ataskaitos 1.3 d., 13–14 psl.).

– Dėl netinkamos atsargų, faktinių išlaidų, finansavimo, atsiskaitymų apskaitos pavaldžiose įstaigose, suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (aktyvo 171 sąskaita) likutis 1,5 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 3,2 tūkst. Lt mažesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 55,0 tūkst. Lt mažesnis, paskirstytinų išlaidų (aktyvo 210 sąskaita) – 5,1 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 100,4 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 8,8 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 6,6 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 3,2 tūkst. Lt mažesnis. Taip pat negalime patvirtinti atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 56,6 tūkst. Lt, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 202,4 tūkst. Lt, pavedimų lėšų išlaidų (aktyvo 214 sąskaita) – 155,3 tūkst. Lt, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 47,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 24,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 28,1 tūkst. Lt, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 67,1 tūkst. Lt, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 598,1 tūkst. Lt, kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 8,4 tūkst. Lt likučių teisingumo (žr. ataskaitos 1.4 d., 14–16 psl.).

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turėtų ankstesnėse pastraipose išdėstyti dalykai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2008 metų suvestinės finansinės ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir finansinių ir kitų ataskaitų sudarymą.

– Ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, nes skyrė 2 048 tūkst. Lt religinės bendruomenės ir bendrijos mokykloms, nesudariusi lėšų naudojimo sutarčių (žr. ataskaitos 1.1 d., 5–6 psl.).

– Ministerija biudžeto asignavimus naudojo ne pagal nustatytą paskirtį, nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis, dalį biudžeto asignavimų (565,6 tūkst. Lt) panaudojo ne programų vykdymo tikslams, pavaldžios įstaigos gautus asignavimus naudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, nesivadovaudamos Biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatomis (žr. ataskaitos 1.1 d., 7–8 psl., 10 psl., 2 d., 17 psl.).

– Nesivadovaudama Labdaros ir paramos fondų ir Labdaros ir paramos įstatymais ministerija įsteigė labdaros ir paramos fondus ir finansavo jų veiklą (žr. ataskaitos 2 d., 17 psl.).

– Ministerija paskirstė 403 tūkst. Lt biudžeto asignavimų pavaldžioms įstaigoms, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybės biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (žr. ataskaitos 1.1 d., 8–9 psl.).

– Ministerija skiria lėšas viešajai įstaigai „Užsienio lietuvių rėmimo centras“ pašalpoms lietuvių kilmės užsieniečiams nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. (žr. ataskaitos 3 d., 20 psl.).

– Ministerija ir pavaldžios įstaigos biudžeto asignavimus (219,9 tūkst. Lt) panaudojo nesivadovaudama Buhalterinės apskaitos, Biudžeto sandaros, 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais, nes nepadengus įsiskolinimo kreditoriams išmokėtos vienkartinės išmokos (133,5 tūkst. Lt), padengtos ateinančių metų išlaidos (86,4 tūkst. Lt) (žr. ataskaitos 2 d., 17–19 psl.).

– Ministerijai pavaldžios įstaigos, nevykdydamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, į valstybės biudžetą nepervedė 174,1 tūkst. Lt gautų pajamų (žr. ataskaitos 1.3 d., 12–13 psl.).

– Pavaldžios įstaigos darbo užmokestį, priedus ir vienkartinės išmokas darbuotojams nustatė nesivadovaudamos teisės aktais, panaudojo 7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų (Žeimelio žemės ūkio mokykla, Švietimo plėtotės centras, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras) nesivadovaudamos teisės aktais (žr. ataskaitos 2 d., 19 psl.).

– Pavaldi įstaiga Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ darbo užmokesčio asignavimus naudojo ne pagal teisės aktų reikalavimus, nes viršijo maksimalias darbo užmokesčiui skirtas išlaidas, ir pažeisdama finansinę drausmę 2008 m. asignavimus panaudojo 2007 m. darbo užmokesčio išlaidoms dengti (žr. ataskaitos 2 d., 19–20 psl.).

– Ministerijai pavaldžios įstaigos (Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras ir Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras) viršijo savo įgaliojimus tvirtindamos sąmatas ir skirdamos lėšas kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms, nes nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis (žr. ataskaitos 1.1 d., 9 psl.).

– Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis ir be reikalo taikė viešojo pirkimo procedūras kitai pavaldžiai įstaigai atrinkti (žr. ataskaitos 1.1 d., 9 psl.).

– Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla patikėjimo teise valdomą turtą suteikė naudotis be patalpų naudojimo sutarčių (žr. ataskaitos 2 d., 20 psl.).

– Ministerijai pavaldžios įstaigos sudarė sutartis su paslaugų teikėjais, prisiimdamos įsipareigojimus padengti kitų juridinių ir fizinių asmenų patirtas išlaidas, neteisėtai naudojo biudžeto asignavimus, skirtus programoms vykdyti (žr. ataskaitos 3 d., 20–21 psl.).

Remdamiesi surinktais įrodymais mes pareiškiame, kad, išskyrus ankstesnėse pastraipose išdėstytus dalykus, 2008 metais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams nenustatėme.

Valstybinio audito išvada pateikta kartu su valstybinio audito ataskaita.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė
auditorė

Eglė Merkininkienė